AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

ERMENİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİNİN 73. SAYISI YAYINLANDI

31.05.2023

Değerli Okurlarımız,

Ermeni Araştırmaları dergisinin 73. sayısında bir başyazı, beş araştırma makalesi ve bir kitap incelemesi bulunmaktadır.

Olaylar ve Yorumlar başlıklı editoryal yazıda E. Büyükelçi Alev Kılıç, Kasım 2022-Mayıs 2023 tarihleri arasında Ermenistandaki iç gelişmeler, dış dinamikler, Kasım 2020 ateş-kes anlaşmasının üzerinden gecen yaklaşık iki buçuk yıla rağmen hala öngörülen barış anlaşmasının imzalanamamış olmasının nedenleri ve bu yönde süregelen girişimler ile Türkiye-Ermenistan arasındaki ilişkiler ve başlatılan normalleşme surecindeki gelişmeler ele alınmaktadır. Aynı donem içinde meydana gelen Ukrayna Savaşının yarattığı uluslararası konjonktürde Ermenistanın ikili tutumu ve bağlılıklarını değiştirme potansiyelinin Rusya için ciddi bir endişe kaynağı olduğu görülmektedir. İç politikada da benzer bir ikili yaklaşım sürdürülmüştür. Yönetim bir yandan barışçı ve liberal ilkeleri savunurken, diğer taraftan radikal ve terör geçmişi tescilli Taşnaksutyun-EDF güdümündeki, sayıca çok az ancak militan bir muhalefetin ve bunların Diasporadaki yönlendirici ve finansörlerinin etkinliklerini kendilerini engelleyen bahane olarak kullanılabilmiştir. Ecmiadzin Katolikosluğunun da muhalefet çizgisindeki eylem ve söylemi de kuşkusuz yönetimin hareket serbestisini kısıtlayan bir unsur olmuştur. Makalede tüm bu gelişmeler ele alınmaktadır.

73. sayımızda yer alan ilk araştırma makalesi Ebru Çoban Öztürkün Türkiye ve Ermenistan İlişkilerinde Çatışma Çözümü ve Uzlaşma Yaklaşımları, Yeni Öncelikler ve Çatışmanın Yönetilmesi başlıklı çalışmasıdır. Öztürk, makalesinde sıcak çatışma veya toprak bölüşümü boyutlarını içermeyen ve aktif olmayan bir çatışma turu olarak Türkiye ve Ermenistan arasındaki ilişkilerini incelemektedir. Türkiye-Ermenistan ilişkilerindeki çatışma çözümü ve uzlaşma sureci, çatışma çözümleri kuramlarından realist ve liberal politikalar çerçevesinde değerlendirilmiştir. Çatışma çözümü yerine çatışmanın yönetilmesi gibi realist paradigmaların kullanılması da tartışılarak, diasporanın çatışma çözümlerindeki yeri incelenmiştir.

İkinci makale Barış Özdal ve Sezgin Kayanın AGİTin Dağlık Karabağ Sorununun Çözümündeki Yetersizliğinin Analizi başlıklı makalesidir. Özdal ve Kaya bu çalışmalarında AGİT Minsk Grubunun Karabağ Sorununun barışçıl yöntemlerle çözümü konusundaki yetersizliğini, siyasi-kurumsal değerlendirmeler yerine kuramsal bir perspektif ile açıklanmışlardır. Bilindiği üzere 1992de sıcak çatışmaya dönüşen Dağlık Karabağ Sorununu çözebilmek için AGİT bünyesinde oluşturulan Minsk Grubu, istenilen türden bir başarı elde edememiştir. Özdal ve Kaya AGİTin bu başarısızlığının ardındaki nedenleri incelikle irdelemektedirler.

73. sayının üçüncü Makalesi Yıldız Deveci Bozkuş ve Serpil Yıldırımın Zoya Pirzadın Yek Ruz Mande

Be İd-i Pak (Paskalyaya Bir Gün Kala) Adlı Eserinde İran Ermenileri adlı çalışmalarıdır. Deveci Bozkuş ve Yıldırım, 1952de İranın Abadan şehrinde, İran Ermenisi bir ailenin kızı olarak dünyaya gelen ve İran edebiyatının yaşayan önemli simalarından olan Zoya Pirzadın Paskalyaya Bir Gün Kaldı isimli eseri üzerinden İran Ermenilerinin yaşamlarını değerlendirmektedirler.

Dördüncü araştırma makalesi Gurban Hüseynovun Selçukluların Kuruluş Döneminde Türk-Ermeni İlişkileri başlıklı makalesidir. Hüseynov, bu makalesinde literatürde daha az incelenen Selçuklu döneminde Ermeni-Türk ilişkilerine dair bir dönem incelemesi yapmaktadır. Günümüz Ermenistanının Anadoluda bazı yerlerde hak iddia ettikleri ve bu iddiayı geçmişte tarihçilerin kullandığı haritalarda Armenia bölgesine dayandırdıkları bilinmektedir. Hüseynovun çalışmasındaki dikkat çekici noktalardan bir tanesi de bu konu hakkındadır. Hüseynov tarihte Armenia kullanımının etnik bir ismi nitelemekten ziyade coğrafi bir tanımlama olduğundan, Armenianın Aramice yukarı/yüksek ülke anlamına geldiğinden bahsetmektedir. Hüseynovun literatür taraması olarak ortaya koyduğu çalışması Ermenilerin günümüzdeki iddialarını değerlendirmek açısından değerli bilgiler içermektedir.

73. sayımızda beşinci ve son araştırma makalesi Erman Şahinin Osmanlı Devletinin Doğu Anadoluda Reform Çabalarına Rusya Engeli, 1912-1914 başlıklı makalesidir. Şahin, makalesinde Balkan Savaşları sonrasında imzalanan Yeniköy antlaşmasının Osmanlıyı kırılganlaştırmasından ve Taşnakların bu süreci bağımsızlık talepleri için uygun bir zemin olarak görmesinden bahsetmektedir. Şahin bu araştırmasında Rus, İngiliz ve Osmanlı Arşivlerinden yararlanmaktadır.

73. sayımızda bir adet kitap incelemesi bulunmaktadır. F. Jale Gül ÇORUK Ermeni Geleneğinde Âdem ile Havva, Beşinci Yüzyıldan On yedinci Yüzyıla isimli kitabı değerlendirmektedir.

Dergimize buradan ulaşabilirsiniz

Keyifli okumalar dileriz.

Kaynak/Source: